

Kentlilik Bilinci ve Engelliler Meclisleri: Bozcaada Belediyesi Kent Konseyi Engelliler Meclisi Örneği

Urban Awareness and Disabled Assemblies:
The Example of Bozcaada Municipality
City Council Disabled Assembly

Journal of Civilization Studies
Volume 8, Issue 2, pp. 45-54
2023
DOI: 10.52539/mad.1358447
Received: 11 September 2023
Accepted: 21 November 2023
© The Author(s) 2023
For reprints and permissions:
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mad>

Bahar BIYIKLAR¹

Özet

Kentlilik bilinci, bireylerde yaşamını idame ettirdikleri kentlere karşı oluşan aidiyet ve sorumluluk duygusudur. Bu duygu bireylerin kent yaşamında daha aktif ve daha katılımcı bir davranış sergilemesini sağlamaktadır. Böylece kent ve bireyler arasında güçlü bir bağ oluşmakta ve bireyler kendilerini kentin önemli bir parçası hissederek bunu davranışlarına da yansıtılmaktadır. Özellikle de kentin kırılğan grupları olarak tanımlanan engelli bireylerin haklarını, erişilebilirliğini, topluma dahil olmalarını ve kent yönetimine katılım sağlamalarını teşvik etmek amacıyla kente ilişkin bazı araçlar etkili olmaktadır. Bunlardan biri kent konseyleri bünyesinde kurulan Engelliler Meclisi'dir. Engelliler Meclisi, engelli bireylerin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllük esasına dayanan ortak yapılardır. Bu bağlamda Bozcaada Kent Konseyi Engelliler Meclisinin engelli bireylerin kentlilik bilincini artırmadaki öneminin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle kentlilik bilinci ve engelliler meclisi literatür taraması yapılarak ele alınmış, sonrasında Bozcaada Kent Konseyi Engelliler Meclisinin çalışma usul ve esasları incelenmiştir. Yapılan incelemede engelliler meclisinin engelli bireylerde kentlilik bilincini oluşturmada önemli olduğu ve engelli bireyleri tüm kentlerde aktif hale getirmek için engelliler meclisinin yerel düzeyde çeşitli belediye birimleri bünyesinde kurulmasının gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentlilik Bilinci, Engelliler Meclisi, Bozcaada Belediyesi Kent Konseyi Engelliler Meclisi

Abstract

Urban awareness is the sense of belonging and responsibility that individuals develop towards the cities in which they live. This feeling enables individuals to exhibit a more active and more participatory behavior in urban life. Thus, a strong bond is formed between the city and individuals, and individuals feel themselves an important part of the city and reflect this on their behaviors. In particular, some tools related to the city are effective in order to promote the rights, accessibility, inclusion in society and participation in city administration of people with disabilities, who are defined as fragile groups of the city. One of these is the Disabled People's Assembly established within the city councils. The Disabled People's Assembly is a joint structure that aims to enable people with disabilities to contribute to the city administration, take an active role and is based on a voluntary basis. In this context, it is aimed to reveal the importance of Bozcaada City Council Disabled People's Assembly in increasing the urban awareness of disabled individuals. For this purpose, urban consciousness and the disabled people's assembly were first addressed by conducting a literature review, and then the working procedures and principles of the Disabled People's Assembly of the Bozcaada City Council were examined. In the examination, it was concluded that the disabled people's assembly is effective in creating urban consciousness in disabled people and that it is necessary to establish the disabled people's assembly within various municipal units at the local level in order to activate disabled people in all cities.

Key Words: Urbanity Awareness, Disabled Assembly, Bozcaada Municipality Disabled People Assembly of City Council

¹ Doktora Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, e-mail: baharbiyiklar06@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6435-6239.

GİRİŞ

Kentler birçok farklılığı içinde barındıran homojen yapılardır. Önce insanlar tarafından oluşturulmuş ve sonra yine insanlar tarafından şekillendirilmiştir. Bugün ise insan yaşamının önemli bir kısmını oluşturmakta, insanlar ve kentler arasında güçlü bağlar kurulmaktadır. Bu bağ kentlilik bilinci olarak tanımlanmaktadır. Çünkü insanın yaşamı idame ettirdiği kentlerle ilgili bir bilince sahip olması ve bunu uygulanabilir yaşam standartlarına dönüştürmesi gerekmektedir. Özellikle kırılgan gruplar olarak tanımlanan engelli bireylerin kente ilişkin oluşacak aidiyet ve sorumluluk duygusunda kentlilik bilinci öne çıkmaktadır.

Kentlilik bilinci oluşmasında kentte yaşıyor olmanın çok ötesinde kentsel “aidiyet”, kenti “sahiplenme”, kentte ilişkin alınacak/verilecek kararlara “katılım”, kent sorunlarıyla “ilgilenme” ve kentsel “farkındalığın” varlığı ve gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu bağlamda kentlilik bilincinin bir gereği olarak engelli bireylerin kent yönetimine katılımı kentli olmanın ilk koşulu olarak görülmekte ve çeşitli şekillerde gerçekleştirilmektedir. Kentlerde bunu ön plana çıkaran yapılardan biri olan Kent Konseyleri Engelliler Meclisi, engelli bireylerin kentlilik bilincinin oluşmasında son derece önemlidir. Türkiye’de yerel düzeyde çeşitli belediye birimleri bünyesinde kurulmuş ve kurulmakta olan engelliler meclisi bulunmaktadır. Bunlardan biri de Bozcaada Kent Konseyi Engelliler Meclisi’dir.

Çalışmada, engelliler meclisinin kentlilik bilincini oluşturmadaki öneminin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışma 3 bölüm olarak planlanmıştır. Birinci bölümde kentlilik bilinci üzerinde durularak, kentlilik bilincinin oluşmasındaki unsurlara yer verilmiştir. İkinci bölümde Engelliler Meclisi ele alınırken, son bölümde ise Bozcaada Kent Konseyi Engelliler Meclisi çalışma usul ve esasları incelenmiştir.

1. KENTLİLİK BİLİNCİ

Kentlilik bilinci, bireyde yaşam sürdüğü kente karşı oluşmuş olan aidiyet ve sorumluluk duygusudur. Aynı zamanda kent yaşamında bireylerin aktif olarak yer alması ve kente ilişkin kararlara katılım göstermesidir. Dolayısıyla kentlilik bilinci, bireylerin yaşadıkları kentle oluşturdukları güçlü bağların yanı sıra kendilerini o kentin bir parçası olarak hissedebilmeleri ve bunu davranışlarıyla da göstermeleridir. Buradan hareketle kentlilik bilincinin bireylerde kente ve kentliliğe ilişkin oluşan bir farkındalık olduğu söylenebilir.

Kentlilik bilinci kavramı, kent, kentlilik, kent kimliği, kent kültürü, aidiyet, katılım kavramlarıyla ilişkili bir kavramdır. Kentler kültürel bir inşadır. İnsan yaşamının farklı dönemlerinde oluşan sosyal, kültürel ve maddesel tabakaların tarihsel süreç içerisinde birikmesiyle biçimlenen mekânsal, fiziksel ve toplumsal bir alandır (Birol, 2007: 46). Bu ortamın devamlılığını sağlayan ise kültürdür. Kültür, bireylerin öğrendiklerini örgütlemesi, toplumun diğer üyelerine aktarması ve davranışa dönüştürmesidir (Tatlıdil, 2009: 324). En bilinen anlamda ise kuşaktan kuşağa aktarılan değerler, inançlar ve normlar kültürü oluşturmaktadır. Kent kültürü ise, kentte yaşamış ve yaşamakta olan tüm medeniyetlerin/toplulukların somut koşullarda ekonomik, yönetkisel, düşüncüsel vb. tüm ortamlarda birlikte yaşam alışkanlıklarının kronolojik süreç içerisinde gerçekleşen toplanma ve birleşimidir (Gölçük, 2007: 38). Bu anlamda kentler mekânsal ve demografik ölçütler bağlamında ele alınabilen fiziksel gerçekliğin yanı sıra toplumsal ve kültürel bir yapıdır. Yani fiziksel bir oluşumu kent yapan şey kültürdür. Kent kültürü, geçmişten bugüne yaşayan insanlar tarafından yaratılan ve gelecek nesillere aktarılan maddi ve manevi değerlerin kentte oluşturduğu anlamlı bütünlüktür. Bu anlamlı bütünlük gerek kentte yaşamına devam eden gerekse de ayrı kültürlerde ve ayrı an’ane ve adetlerde yetişmiş bireylerin kente mahsus olan kültürel prensipleri edinmelerinde önemli rol oynamaktadır. Böylece bireyler kentin kendine mahsus olan sosyal yapısına, ilişkiler sistemine, sorunlarına ilişkin konularda düşünce sahibi olabilmekte ve kentle güçlü bağlar kurarak çevresel, tarihi, kültürel vb. birçok değerlerinin korunması ve geliştirilmesinde aktif rol almaktadır (Kurt, 2011: 266). Bu da bireyleri zaman içerisinde kent kültürünü içselleştiren ve kente ilişkin farkındalığı oluşan “kentli” bireylere dönüştürmektedir. Dolayısıyla kent kültürü, bireylerin kente mahsus hal ve hareket sergilemelerinde, bir kentli olduklarının bilincine varmaları ve bu yönde davranış sergilemeleri bağlamında kent bilincini beslemektedir.

Diğer taraftan tarihin ve doğanın kente bıraktığı birikim olan kent kültürünün temel ögesi ise kentin kimliğidir. Kentin kimliği ile kent kültürü arasında karşılıklı bir etkileşimden söz etmek mümkündür. Öyle

ki kentin kimliğini oluşturan o kentin kültür varlığı iken, kültürüne katkı sağlayan kentin kimliğidir (Keleş, 2005: 14). Kent kimliği, bir kenti diğerlerinden ayıran, kaynağını bazen kentin coğrafi yapısından, bazen tarihinden, bazen ticaret ve ekonomisinden alan unsurlardan oluşan bir bütün yani bir kentin anlamıdır (Birol, 2007: 46; Kutlu ve Göksel, 2014: 81). Ancak kent kimliği durağan değildir. Kent kimliği de kentte ve kentin içinde bulunduğu toplumsal meknda yaşanan sosyal, kültürel, fiziksel, ekonomik değişim ve dönüşümler kent kimliğinde de değişimlere sebep olacaktır. Burada önemli olan bu değişim ve dönüşümlere ayak uydururken kentin temelini oluşturan değerlerden kopmamaktır. Çünkü kent kimliğini kaybetmiş kentlerde bireylerin kente karşı sorumluluk duyguları ve bilinci gelişmemektedir Bu bağlamda bireylerde oluşacak kentlilik bilincini besleyen unsurlardan biri de kent kimliğidir.

Kentlilik bilincinin gelişmesinde sadece bir kentte yaşıyor olmak yeterli değildir. Kentlilik bilincinin oluşmasında bazı unsurların varlığı ve gerçekleşmesi gerekmektedir. Bunlar: kentsel “aidiyet”, kenti “sahiplenme”, kentte ilişkin alınacak/verilecek kararlara “katılım”, kent sorunlarıyla “ilgilenme” ve kentsel “farkındalık”tır.

- *Kentsel Aidiyet*, bireyin hayatını idame ettirdiği kente ait hissetmesi, kendisini kentli gibi görmesi, kentin bir parçası olduğunun farkına varması ve bu ait olma halini kent içi uygulamalarda da göstermesidir (GENAR, 2006: 141). Çünkü bireyler aidiyet hissettikleri alanları koruma ve şekillendirme eğiliminde bulunmakta ve bu da kendilerini o yerin bir parçası olarak görmelerinde etkili olmaktadır (şentürk ve Gülersoy, 2019: 147). Bu bağlamda kentlilik bilincinin önemli göstergelerinden birini oluşturmaktadır.
- *Kenti sahiplenme*: Sahiplenme herhangi bir canlı ya da cansız varlığı koruma, kollama, arka çıkma, gzetmedir. Kenti sahiplenme ise bireyin yaşam sürdüğü kenti, onu oluşturan parçaları oluşabilecek risklerden koruması, kollaması ve kente ilişkin alınacak kararlarda kentinin arkasında durmasıdır. Yani kenti sahiplenme kentsel aidiyetle de oldukça ilişkilidir. Öyleyse kenti sahiplenmenin gerçekleşebilmesi için öncelikle kentsel aidiyet duygusunun bireylerde sağlıklı bir şekilde gelişmiş olması gerekmektedir. Nitekim kendini kente ait hissetmeyen, kendisini kentin bir parçası olarak görmeyen yani kentsel aidiyet duygusu zayıf olan bireylerin kenti sahiplenme düzeyleri de düşük olacaktır. Bu yüzden bireyler kente ilişkin kararlarda yer alabileceklerini ve kenti etkileme haklarının bulunduğunu gösterecek politikalar bireylerin kenti sahiplenmelerinde kolaylaştırıcı bir görev görecektir (Geyik, 2010: 38).
- *Kentte ilişkin alınacak/verilecek kararlara katılım*: Katılım en genel manada bir süreç ya da bir durum içerisinde etkin olma halidir. Yani vatandaşların hem bilgilendirilmesi hem de vatandaşa danışılması sürecidir. Bu anlamda vatandaş katılımı olarak da tanımlanan bu süreçte bireyler ait oldukları kente ilişkin gündem belirleme, karar verme ve politika oluşturmaya ilişkin yürütülen faaliyetlerde çeşitli yollarla doğrudan ya da dolaylı olarak yer almasıdır. Özellikle 1960’lardan itibaren referandum, kamuya açık oturumlar, kamuoyu araştırmaları, konferanslar, belediye toplantıları, halk kurultayları, halk günleri, proje demokrasisi, muhtar toplantıları gibi yöntemlerle katılım sağlanmış olsa da bilgi iletişim teknolojilerinin (BİT) gelişmesiyle birlikte “yeni vatandaş katılımı” olarak tanımlanan BİT tabanlı uygulamalar ile desteklenen iki yönlü ilişki düzeyi vatandaş katılımının yeni adresi olmuştur (Bıyıklar, 2022). Bugün kentler bireylerin yönetilmesinin ötesinde bireylerin yönetimde söz hakkına sahip oldukları ve bunun bilincinde oldukları, çoğulcu, katılımcı alanlardır (Ateş ve Bıyıklar, 2021: 29). Böylece bir kente aidiyet hissedenden bireyler o kentte ilişkin katılım gösterme eğiliminde olmakta ve katılım göstermeleri sonucu kentte ilişkin kararlarda etkin olduklarını fark edebilmeleri de kentte olan aitlik ve sahiplenme hislerini daha da arttırmaktadır.
- *Kent sorunlarıyla ilgilenme*: Kentler bireylere sunduğu olanaklar yanında sorunlarında yer aldığı çok yönlü alanlardır. Sorunların kaynağı genel olarak çeşitlilik gösterse de çözümü bireylerdedir. Bu yüzden kentte ilişkin sorunlara karşı duyarlı olmayan bireylerin kentlilik bilincinin varlığından söz etmek zordur (Geyik, 2010: 39).
- *Kentsel farkındalık*: Kente ilişkin farkında olma halidir. Kentsel farkındalık, sunulan imknları, noksanlıkları, farklılıkları görme, kentin kültürü ve tarihi üzerine bilgi sahibi olma, kentsel yönetimin hizmetleri, politikaları vb. hakkındaki farkındalıktır (Mutlu, 2013: 5).

Bireylerin yaşadıkları kentlerde yönetim süreçlerine dâhil olmaları, katkıda bulunmaları, karar alma süreçlerinde yer almaları, kente ilişkin projelerde görüş ve isteklerini bildirmeleri demokratik davranışın göstergesi olarak görülmesinin yanı sıra kentlilik bilincinin de bir gereğini oluşturmaktadır (Gökler, Yeniğül, Yalçiner Ercoşkun ve Öcalır Akunal, 2020: 190). Çünkü yönetime katılma “kentli olmanın ilk koşulu” olarak tanımlanmakta ve olmazsa olmazı olarak görülmektedir (Margosyan’dan akt. Gökler ve diğerleri, 2020: 190). Dolayısıyla kentte yaşayan bireyler sadece yaşayacağı kenti yönetecek olanları seçmekle kalmamalı, çeşitli yöntemlerle yönetiminde parçası olmalıdır. Çünkü bireylerde kente aidiyet duygusunun var olması, kentin sahiplenip korunması için kentte yaşayanların kentte ilişkin yapılanma ve yönetim süreçlerinde daha aktif yer almasıyla mümkündür. Kentlinin kentini benimsemesi, sahiplenmesi, kent sorunlarıyla ilgilenmesi, kente karşı kendini sorumlu hissetmesi yani kentte ilişkin farkındalık oluşturması bu süreçlerde söz sahibi olduklarını fark etmeleriyle başlamakta ve kentli için aktif bir bilinç oluşturmaktadır. Böylece kent ve bireyler arasında bütünleşme ve aidiyet oluşabilmektedir. Netice de bireylerin kentini sahiplenme ve benimseme duyguları kent yönetimine katılma davranışıyla kendini gösterecek ve katılım aidiyeti, aidiyette katılımı pekiştirerek bir döngü oluşturacaktır. Bu da bireylerde kentte yönelik farkındalığın atmasını sağlayacaktır.

Bugün kentlilik bilincinin bir gereği olarak kent yönetimlerine katılım çeşitli şekillerde gerçekleştirilmektedir. Bu konuda daha çok belediye yönetimleri ve hizmetleri akıllara gelmektedir. Çünkü belediyeler ve hizmetleri bireylerin kentsel aidiyetlerinin oluşmasında önemli roller üstlenmektedir (Çetinkaya İstikbal, Bıyıklar ve Namlı: 2023a; Çetinkaya İstikbal, Bıyıklar ve Namlı: 2023b). Diğer taraftan kentlerde kentlilik bilincini ön plana çıkaran en önemli yapılardan birini de kent konseyleri oluşturmaktadır. Kent konseyleri, yerel düzeyde, kentte ilişkin vizyonun, hemşehricilik bilincinin geliştirilmesi, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması, hak ve hukukun korunması, çevreye karşı duyarlı olma, sosyal yardımlaşma ve dayanışmanın yanı sıra saydamlık, hesap sorma ve verme, katılım ve yönetişimin hayata geçirilmesine yardımcı olmaktadır (Kent Konseyi Yönetmeliği, md.1). Bu bağlamda birçok oluşumu içerisinden barındırmaktadır. Bunlardan bazıları “*çocuk, gençlik, kadın, engelli, +65, mahalle, yaşlılar ve emekliler*” meclisleri olup, kentsel katılım düzeylerini arttırıcı faktör olarak tanımlanmaktadır (Sumbas ve Ömürgönülşen, 2018: 66). Dolayısıyla yerel düzeyde kentlilik bilinci çeşitli meclisler aracılığıyla oluşmakta olup, çalışma kapsamında kentin kırılğan grupları olarak da tanımlanan bireyler tarafından oluşturulan engelliler meclisi üzerinde durulacaktır.

2. ENGELLİLER MECLİSİ

Engelli kavramsal olarak, bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal anlamda yaratılış gereği sahip olduğu yeteneklerini çeşitli sebeplerle kaybetmiş insanları anlatmak için kullanılmaktadır. Engelli, doğuştan ya da sonradan yaşanan bir kaza ya da hastalık sebebiyle vücutta meydana gelen görsel, işlevsel, zihinsel ya da ruhsal farklılıklardan dolayı birçok alandan kısıtlanan, engellerle karşılaşan kişidir.

5378 sayılı Engelliler Hakkındaki Kanun’a göre ise, fiziksel, ruhsal, duygusal ve zihinsel olarak farklı seviyelerde yaşanan kayıplar sebebiyle, toplumsal anlamda tam ve etkin katılımı engelleyen, tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyler engelli olarak tanımlanmaktadır (md.3). Bu anlamda engelli, bireylerin karşı karşıya kaldıkları eksikliği, hareket sınırlılığını ve katılım şartlarındaki limiti tanımlayan kapsayıcı bir kavramdır (Leonardi, Birkenbach, Üstün, Kostanjsek, Chatterji, 2006: 1220). Söz konusu eksiklik ile vücut fonksiyonlarında ve vücut yapısındaki sorunlar, hareket limiti ile hareket etmedeki güçlük ve katılım koşullarındaki sınırlılıkla hayatın herhangi bir alanına dâhil olma sorunları anlatılmaktadır (DSÖ, 2011: 5). Dolayısıyla engellilik hali, bir taraftan bireyin kendisinden beklenen aktiviteleri yerine getirmesini önlemekte veya sınırlandırmakta iken, bir taraftan da bireyin diğer toplumsal hayata katılım ya da uyumunu güçleştirmektedir.

Engellilik, insan olma durumunun bir parçasıdır ve hemen hemen tüm bireyler hayatının bir döneminde kalıcı ya da geçici engellilik durumları yaşamaktadır. 2010 dünya nüfusu tahminlerine göre, dünya nüfusunun yaklaşık olarak %15’i bir engellilik haliyle yaşamaktadır. 15 yaş üstündeki kişiler arasında ise engellilik hali yaşayanların sayısı Dünya Sağlık Araştırması (World Health Survey)’na göre 785 milyon (%15,6) iken, Küresel Hastalık Yüğü (Global Burden of Disease) çalışmasına göre bu sayı yaklaşık olarak 975 milyon (%19,2) olarak tahmin edilmektedir (DSÖ, 2011: 1-2). Türkiye’de ise “2011 Nüfus ve Konut Araştırması” verilerine göre en az bir engeli olan 3 ve daha yukarı yaşında olan nüfus oranı 4 milyon 876 bin kişidir. Yani Türkiye nüfusunun %6,9’u engellidir. Erkeklerde ise bu oran %5,9 iken,

kadınlarda %7.9'dur (TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2011). Sonuç olarak dünya nüfusunun ve Türkiye nüfusunun önemli bir oranını engelli bireylerin oluşturduğu söylenebilir.

Bugün nüfusun önemli bir bölümünü oluşturan ve kentin kırılğan gruplarından biri olan engelli bireylerin hayatlarını iyileştirmeye ve katılım sağlamaya yönelik sözleşmeler, politikalar ve programlar üzerinde durulmaktadır. 1984 yılında kabul edilen “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi” bunlardan ilki olarak ifade edilirken, 2008’de yürürlüğe giren “Engellilerin Haklarına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi” ve bu sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştırmak için hazırlanan Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası Grubu birlikte hazırladıkları “Dünya Engellilik Raporu” da bunlardan bazılarıdır. Bunların dışında özellikle yerel düzeyde kent konseyleri bünyesinde oluşturulan “Engelliler Meclis” i de engelli bireylerin yaşamlarını idame ettirdikleri kentlere ilişkin kentlilik bilincinin oluşmasında öne çıkmaktadır. Engelliler Meclisi, katılımcılık, sürdürülebilirlik, yaşanabilirlik bağlamında kent ve kentsel haklar konusunda bilinçli olma, kentte ilişkin ve dolaylı olarak kendilerine ilişkin sorunlara çözüm üretebilme, düşüncelerini söyleme, karar alabilme ve uygulayabilme aşamalarında aktif olarak yer almayı özendiren ve sağlayan demokratik bir platformdur. Engelliler meclisi, kent konseyinin 4.maddesi uyarınca kurulmakta ve

“Kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapılar” olarak tanımlanmaktadır.

Engelliler meclisinin kurulması Kent konseylerine bağlıdır. Kent konseyleri yönetmeliğine göre, kent konseyleri görev alanına dâhil olan konularda meclisler oluşturabilmektedir. Söz konusu bu meclislerin çalışma usul ve esasları da genel kurulca belirlenmektedir. Meclislerde ortaya konulan görüşler, kent konseyinde görüşülerek kabul edilmekte ve sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulmaktadır (md.12). Belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirilen bu görüşler tekrar kent konseyine bildirilmekte ve kamuoyuna duyurulmaktadır (md.14). Ayrıca kent konseyinin organlarından birini de meclisler ve çalışma grupları oluşturmaktadır.

Bugün Türkiye’de 30 büyükşehir, 51 il belediyesi, 519 büyükşehir ilçe belediyesi, 403 ilçe belediyesi ve 389 belde belediyesi ile toplumda 1392 belediye vardır (<https://www.e-icisleri.gov.tr/>). Bu belediyelerin tamamında olmasa da bir kısmında kurulmuş ve kurulmakta olan engelliler meclisi bulunmaktadır. Antalya, Çankaya, Kağıthane, Bursa, Erzurum, Mersin, Karesi, Çekmeköy, Pamukkale, Polatlı, Denizli ve Giresun Kent Konseyi Engelliler Meclisi bunlardan bazılarıdır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nde ise Engelliler Meclisi kurulma aşamasındadır. Yine bazı belediyelerde aktif değildir. Ayrıca birçok belediyenin faaliyet raporları incelendiğinde engellilerle ilgili çalışmalara, projelere ve politikalara da rastlamak mümkündür.

3. BOZCAADA BELEDİYESİ KENT KONSEYİ ENGELLİLER MECLİSİ

Bozcaada Kent Konseyi Engelliler Meclisi, Bozcaada Kent Konseyi tarafından 12.09.2014 tarihinde alınan karar ile kurulmuştur. Bu bağlamda Bozcaada engelliler meclisi, (1) Bozcaada’yı korumak, aktif katılım sağlamak ve sorunların çözümünde ortaklık ilkeleri çerçevesinde, Bozcaada’nın yaşam sürdürülebilir bir kent olmasını sağlamak, (2) Bozcaada sınırları içerisinde gerçekleştirilecek her türden kötü davranış, gerilim ve istismar konularında öneri ve çözümler ortaya koymak, (3) engelli bireylerin kent hayatlarında karşı karşıya kalabileceği tüm sorunları en aza indirmek için çözümler sunmak ve uygulanmasını sağlamak, (4) Bozcaada Kent vizyonu ve hemşehrlik bilinci, Bozcaada hak ve yasaları, sürdürülebilir kalkınma, çevre bilinci, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılım ve yerinden yönetim ilkelerine ilişkin uğraş vermek, (5) Bozcaada’nın engelli bireyler için yaşanabilir bir kent haline gelmesi için ülke koşulları ve uluslararası gelişmeler göz önüne alınarak yansız bir tutumla görüş ve öneriler ortaya koymak ve bunların Kent Konseyi Genel Kuruluna sunulmasını sağlamak, (6) katılımcı olmak ve ortak akılla hareket etmek ve (7) değişim ile yeniliklerin izinde, sonuç odaklı çalışma kültürünün yaygınlaşması ilkeleri temelinde çalışmalarını sürdürmektedir (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.7). Dolayısıyla Bozcaada kent konseyi engelliler meclisi, hesap verebilirlik, katılım, şeffaflık, sürdürülebilirlik, yerinden yönetim, yardımlaşma ve dayanışma, ortak akıl ilkeleri temelinde hareket etmektedir. Böylece engelli bireyler ile kent arasında bir bağ oluşmaktadır.

Önceleri farkındalık şeklinde ortaya çıkan bu bağın daha da güçlenmesi için engelliler meclisine bazı görevler düşmektedir. Bu görevler Bozcaada Kent Konseyi Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesine göre şunlardır (md.6):

- Engelliler Meclisini, Bozcaada Kent konseyi Genel Kurulunda ve Kent Konseyi Yürütme Kurulunda temsil edilmesi için gerekli olan 1 temsilcinin seçilerek engellilerin etkin bir biçimde temsil edilmesinin sağlanması,
- Engellilere ilişkin sektör bazlı düşünce ve projelerin, Yürütme Kuruluna sunulması,
- Bozcaada’da yaşamını idame ettiren engelli bireylerin sorunlarının gündeme getirmesi ve çözümler bulunması,
- Engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerinin artırılarak, kentte ilişkin tüm karar alma ve kentsel hayat ile ilgili bütün kısımlara yani yerel hizmetlerin yürütülmesinde aktif katılım sağlamalarına yardımcı olunması,
- Kent konseyi yönetmelik ve yönergeleri esas alınarak, engelliler meclisi yönetmelik ve yönergesi hazırlamak ve gerekirse günün koşullarına göre değişikliklerin uygulanması ve Kent Konseyi Genel Kurulu onayına götürülmesi,
- Engelliler Meclisi çalışma yöntem ve niteliklerini belirleyen İç Yönergelerin hazırlanması ve Engelliler Meclisi Genel Kurulu onayına sunulması,
- Engelliler Meclisi kuruluş amaçları uyarınca görev alanlarına ilişkin alt çalışma gruplarının yapılması,
- Bozcaada kent eylem planına katkıda bulunmak,
- Bozcaada’da Kent kaynaklarının etkin, verimli ve adaletli kullanımına yardımcı olunması,
- Bozcaada’da sivil toplumun yaygınlaşması ve kurumsal hale gelmesine katkı sağlanması,
- Bozcaada kent yönetiminde şeffaflık, katılımcılık, öngörülebilirlik ve hesap verebilirlik ilkelerinin uygulanmasının sağlanması,
- Engellilere yönelik, kentte sürdürülebilir kalkınma düşüncesinin ve yaşam kalitesinin yaygınlaştırılması, çevre bilincinin artırılması ve yoksulluğun giderilmesi için kentte ilişkin sorunların ve çözüm önerilerinin görüşülmesi konusunda toplantılar yapılması ve sivil toplum örgütleri ile işbirliğinde bulunulması,
- Kentin tanıtımına yardımcı olmak için Bozcaada Engelliler Lobisi oluşturulması,
- Engellilere özgü alanlarda, hem ulusal hem de uluslararası kuruluşlarla proje hazırlama çalışmalarına dâhil olunması ve söz konusu kuruluşların hibe, bağış, gibi fırsatlarının kente getirilmesinin sağlanması,
- Bilim, sanat, kültür, eğitim gibi birçok alanda merkezlerin kurulması; ulusal/uluslararası panel, kongre, konferans, bilgi şöleni ve fuar, gibi geliştirici ve katılımcı etkinlik ve toplantı düzenleme çalışmalarına dâhil olunması,
- Türkiye ve diğer ülke üniversiteleri ile Bozcaada arasında kurulacak/kurulmuş işbirliğinin yaygınlaşması için gerçekleştirilen çalışmalarda yer alınması.

Bu görevler kapsamında engelliler meclisi Bozcaada özelinde bazı kararlar almakta ve etkinlikler düzenlemektedir. Bu etkinliklerden ilki 3 Aralık 2015 tarihinde gerçekleştirilen “*Dünya Engelliler Günü*”dür. Bu etkinlik farkındalık temelinde gerçekleştirilmiş ve Belediye Başkan’ı ve meclisi üyeleri tarafından engelli vatandaşlar ziyaret edilmiştir. Öğrenci ve öğretmenlerin katılımı ile farkındalık yürüyüşü gerçekleştirilmiş, sergi düzenlenmiş, video gösterimi ve engelli bireylerin hayatını anlatan belgesel programı düzenlenmiştir. Yine 3 Aralık 2016 tarihinde dünya engelliler günü kapsamında farkındalık temelli ziyaretler, yürüyüşler, video gösterimi ve kısa film gösterimi gerçekleştirilmiştir (<http://www.bozcaada.bel.tr/>). Binaen bir toplumun kırılgan grupları olarak tanımlanan engelli bireyler

konusunda farkındalık oluşmasında ve engelli bireylerin kendilerini kentli gibi görmesi, kentte ait hissetmesi, kentin bir parçası olduğunun farkına varması yönünde Bozcaada engelliler meclisinin önemli adımları olduğu dikkat çekmektedir.

Engelliler Meclisi, “Genel Kurul”, “Yürütme Kurulu”, “Alt Çalışma Grupları”, “Engelliler Meclis Başkanı” ve Engelliler Meclisi Başkan Vekili”nden oluşmaktadır. Meclis, Engelliler Meclisi Genel Kurulunun ilk kuruluş toplantısını gerçekleştirmek için Bozcaada Kent Konseyi Başkanının ya da Kent Konseyi Genel Sekreterinin çağrısı ile toplanmakta ve Engelliler Meclisi Meclis Genel Kurulu tarafından üyeler arasından toplantıyı yönetmek üzere minimum iki kişinin yer aldığı divan kurulunu seçmektedir. Divan kurulunun oluşturulması sonrası ise Engelliler Meclisi Yürütme Kurulu ve Engelliler Meclisi Başkanı seçilmektedir (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.11).

Engelliler Meclisi organlarından biri olan genel kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağan, seçimli olağan, olağanüstü ve seçimli olağanüstü olmak üzere dört farklı biçimde yapılmaktadır. Olağan genel kurul toplantısı, yılda minimum iki kez ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile Aralık ve Ağustos ayları içerisinde yapılmaktadır. Ancak bu toplantıların Ocak ve Eylül aylarında yapılan Kent Konseyi Genel Kurul toplantısından minimum 15 gün önce olması gerekmektedir. Seçimli olağan genel kurul toplantısı, kuruluşunu takiben iki yıl sonraki Aralık ayında ve daha sonrasında üç yıl sonraki Aralık ayı içerisinde gerçekleştirilmektedir. Olağanüstü genel kurul toplantısı, Engelliler Meclisi Başkanınca doğrudan ya da Engelliler Meclis üyelerinin 1/3’ünün yazılı talebi ile bir gündem dâhilinde gerçekleştirilmektedir. Seçimli olağanüstü genel kurul toplantısı ise, Engelliler Meclisi Başkanı ve Yürütme Kurulu asil ve yedek üyelerinin toplu olarak istifası ya da yasal zorunlulukla toplu bir biçimde boşalmış olması durumlarında; söz konusu durumun var olmasından en geç 15 gün içerisinde Engelliler Meclisinin en yaşlı üyesinin çağrısıyla yapılmaktadır. Genel kurul toplantısı, engelliler meclisi yürütme kurulu tarafından toplantı gündemi, yeri, tarihi ve saati uygun iletişim araçları ile halka ve Engelliler Meclisi üyelerine bildirilmektedir. Toplantılar halka ve basına açık şekilde gerçekleştirilmektedir (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.12).

Yürütme kurulu, Engelliler Meclisi Başkanı ile Kadınlar Meclisi üyeleri arasından Genel kurul tarafından seçilen minimum üç, en fazla beş asil üyeden oluşmaktadır. Ancak yürütme kurulunun minimum 2/3 oranı Engelli bireyler ve vasilerinden oluşmak zorunda olup, çeşitli meclislerde üye olanların yalnızca tek bir meclisin yürütme kurulunda görev alma imkânı vardır. Yürütme kurulunun görevleri ise Genel Kurul tarafından ortaya konulan düşünce, öneri ve istekleri ile Çalışma Gruplarının raporlarını değerlendirerek Kent Konseyi Yürütme Kuruluna getirmek ve takibini yapmak; Kent Konseyi Yürütme Kurulunca düzenleyeceği, Kent Eylem Planını (çalışma programını) ve Kent Eylem Planı Uygulamaları Raporunun (faaliyet raporunun) hazırlanmasına katılmak ve alt çalışma gruplarının kurulmasından çalışmasına kadar yardımcı olmaktır. Kent Konseyi Yürütme Kurulunca gerçekleştirilen aylık olağan toplantılarından minimum bir hafta öncesinde üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanan yürütme kurulu, kararlarını toplantıda yer alan üyelerin oy çokluğu ile alınmakta ve eşitlik durumuyla karşılaşılması halinde başkan tarafından kullanılan oy 2 oy olarak kabul edilmektedir (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.13).

Engelliler Meclisi Başkanı, Engelliler Meclisi Genel Kurulunca, adaylar arasından gizli oy, açık tasnifle, mutlaka Engelliler arasından seçilmektedir. Ancak konuşma engelli olmamasına dikkat edilmektedir. Zorunlu kalındığında ise Engelliler Meclisi Başkanı engellilerin vasilerinden de seçilebilmektedir. Ayrıca Engelliler Meclisi Başkanı, Kent Konseyi Genel Kurulunun ve Kent Konseyi Yürütme Kurulunun doğal üyesidir. Meclis Başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle aynı olmak üzere birinci dönemde iki yıl, ikinci dönemde üç yıldır. Görevleri ise, Genel Kuruluna ve Yürütme Kuruluna başkanlık etmek, Yürütme Kurulu gündemini oluşturmak, Engelliler Meclisini temsil etmek, Kent Konseyi Yürütme Kurulunda sürdürülen çalışmalar hususunda, Engelliler Meclisi ve organlarını bilgilendirmek, alınan kararlar konusunda Kent Konseyi Genel Kurulu ve Kent Konseyi Yürütme Kurulunu bilgilendirmek, konuyu tartışmak ve konuyu takip ederek, tüm yazışmayı, Başkan Vekiliyle imzalamaktır. Engelliler Meclisi Başkanının hastalık, izin, ya da herhangi bir nedenden dolayı

görevini icra edemediği durumlarda; kendisine Başkan Vekili¹ vekâlet etmektedir (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.14).

Bozcaada Engelliler Meclisi, meclis başkanı ilk olarak 27 Aralık 2014 tarihinde seçilmiştir. Seçimlerde tek adayın olması sebebiyle kuruluşundan itibaren aynı aday açık oylama usulüyle seçilmiş ve katılanların oy birliğiyle engelliler meclisi başkanı olmuştur. Sonrasında ise 2 doğal ve 1 gönüllü üyeden oluşan yürütme kurulu üyeleri de seçilmiştir. Seçimlerin ise genellikle aralık ya da ocak ayında gerçekleştiği görülmektedir (<http://www.bozcaada.bel.tr/>).

Engelliler meclisi alt çalışma grupları, Engelliler Meclisi hedefleri çerçevesinde, çalışma programı dâhilindeki konuların yerine getirilmesi ve yine bu hedefler doğrultusunda hazırlanan ya da hazırlanacak olan projelerin uygulanabilmesi için önerilerde bulunmakta ve projeler hazırlamakta, gönüllülük esası kapsamında çalışmalar yapmaktadır (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.15).

Engelliler Meclisi üyeliğinde ise birinci ya da ikinci ikametgâh adresi Bozcaada olan, her yaştan bedensel, zihinsel, işitme ve görme engelli bireyler ve onların vasileri, Engelliler meclisinin doğal üyesi olmaktadır. Doğal üyeler, Engelliler meclisinin kuruluşunda Kent Konseyi Başkanı ya da Kent Konseyi Genel Sekreterinin çağrısıyla; kuruluştan sonra ise Engelliler Meclisi Başkanının çağrısıyla toplanmakta ve toplantıya yer alanlar arasından 10 (on) kişiye 1 (bir) kişi gelecek şekilde Engelliler Meclisi için delege sayısı 10 (on) kişiden az olmamak üzere delege seçmektedirler. Yine Bozcaada'da engelli bireyler için kurulmuş STK'lardan birer, Engelli olmayan gönüllülerden en fazla 5² (beş) temsilci belirlenmektedir. Ayrıca isteyen herkes, Engelliler Meclisi Genel Kuruluna katılabilmekte, düşünce ve görüşlerini ifade edebilmekte, ancak oy kullanamamaktadır (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.8-9).

Engelliler meclisi üyesinin Meclis üyeliği çeşitli şekillerde sona ermektedir. Bunlardan biri, üyenin yazılı başvuru istifası, temsilcisi olduğu kurumca bu görevinden alınması ya da görevini bırakması durumunda sona ermektedir. Eğer istifa eden doğal üye kontenjanından olan üye yerine yedek üye Meclis üyeliğine getirilmekte iken; görevden alınan ya da görevini bırakan üye yerine yeni üyeler için Engelliler Meclisi Başkanınca STK'lara, kamu kurum ve kuruluşlarına üç gün içerisinde yazıyla bildirilmektedir. Diğerleri de Engelliler Meclisi Genel Kurulu toplantılarına, üst üste üç defa mazereti olmadan katılım sağlamayan üyenin üyeliğinin düşmesidir. Bu nedenle üyeliği bitenler; Engelliler Meclisi Başkanınca, temsil ettikleri kuruma ve kendilerine üç gün içerisinde yazılı bir şekilde bildirilmekte ve üyelikleri düşen Engelliler Meclisi üyelerinin yerine; kendiliğinden ya da Engelliler Meclisi Başkanının yazılı isteklerinden dolayı, ilgili bütün kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerince temsilci olarak yeni bir üye görevlendirilmektedir (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.10).

Tüm bunlar dışında kentte engellilere ve engelliler meclisine ilişkin bazı kararlar belediye meclisi tarafından alınmaktadır. Çünkü kent konseyi kararları genel anlamda öneri niteliğinde olmaktadır. Bozcaada belediyesi bu doğrultuda kent konseyi engelliler meclisi talebi üzerine Avrupa Birliği tarafından pek çok yasal düzenlenmenin kanunlarla uygulandığı ve pek çok belediyede bu uygulamanın yapıldığı gerekçesiyle Engelliler Günü öncesinde %40'ın üstünde engele sahip olan ve bunu belgeleyen engelli vatandaşlara su ücretinin %50'si indirimli uygulanmıştır. Yine bu toplantıda Bozcaada da yaşamını idame ettiren engelli vatandaşlara belediye otobüslerinden ücretsiz faydalanma kararı alınmıştır (<http://www.bozcaada.bel.tr/>). Bu uygulamalarda engelli bireyler özelinde kırılğan grupların kentle bağlarının oluşmasında ve kendini kentli gibi görmesinde, kentin bir parçası olduğunun farkına varmasında yani kente karşı bir aidiyet hissetmelerinde önemli araçlar olarak gösterilebilir.

Sonuç olarak Bozcaada özelinde engelliler meclisi, belirli ilkeler doğrultusunda ve belirli görevleri yerine getirmek üzere kurulmuş ve meclis organlarından, üyelerine kadar çalışma usul ve esasları çerçevesinde hareket etmektedir. Bunun yanı sıra engelliler meclisi, engelli bireylerin kentlilik bilinçlerinin

¹ Meclisi Başkan Vekili; Meclis Başkanınca önerilen iki aday arasından Yürütme Kurulunca seçilmektedir. Başkan Vekili bir taraftan Engelliler Meclisi görevlerinin yerine getirilmesini koordine ederken, bir taraftan da Kent Konseyi Yürütme Kurulu, Kent Konseyi Çalışma Grupları, diğer Meclisler, Alt Çalışma Grupları ve benzeri yapılar arasındaki çalışma uyumunu ve koordinasyonunu sağlamaktadır. Başkan Vekili, Bozcaada Engelliler Meclisi Başkanına ve Yürütme Kuruluna karşı sorumludur (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.19).

² Gönüllülerin beklenilenden çok olması durumunda, Engelliler Meclisi Başkanı nezdinde, öncelikle gönüllüler kendi aralarından 5 (beş) temsilci seçmekte; ancak bu seçimin yapılamaması halinde Engelliler Meclisi başkanı tarafından gönüllüler arasından isim çekilerek en fazla 5 (beş) temsilci seçilmektedir (Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, md.8).

oluşmasında önemli bir araç görevi görmektedir. Çünkü engelliler meclisi, engelli bireylerin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllük esasına dayanan ortak yapılar olması sebebiyle kent ve engelli bireyler arasında aidiyet, kente ilişkin alınacak ve verilecek kararlara katılım, kenti sahiplenme, kentle ilgilenme ve kente ilişkin farkındalıklarının oluşmasını sağlamak ve böylece kentlilik bilinci oluşmaktadır.

DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Kentler, insan yaşamının farklı dönemlerinde oluşmuş fiziksel, mekânsal ve sosyal alanlardır. Bu alanlarda yaşamını sürdüren bireyler özellikle de engelli bireyler kentin bir ferdi olmanın ötesinde kenti kent yapan temel taşlardan birini oluşturmaktadır. Ancak bireyin kendisi ile kent arasında bu ilişkinin farkında olması kentlilik bilincinin oluşmasına bağlıdır. Kentlilik bilinci, birey ile kent arasında oluşan güçlü bir bağlılık halini ifade etmekte ve oluşumunda aidiyet, sahiplenme, katılım, sorunlarla ilgilenme ve farkındalık unsurlarını içermektedir. Çünkü bireyin kendisini kentli olarak görmesi, kente ait hissetmesi, kenti oluşabilecek risklerden koruması, kentte ilişkin alınacak ya da verilecek kararlarda etkin olması, sorunlar karşısında duyarlı olması ve tüm bunların farkında olması kentlilik bilincinin bir parçasıdır. Bu bilincin bireylerde özellikle de bir kentin kırılğan gruplarından olan engelli bireylerde oluşması için çeşitli sözleşmeler, politikalar, programlar üzerinde durulmaktaysa da kent konseyleri bünyesinde kurulan Engelliler Meclisi, önemli bir role sahiptir.

Engelliler meclisi, engelli bireylere katılımcılık, sürdürülebilirlik, yaşanabilirlik bağlamında kent ve kentsel haklar konusunda bilinçli olma, kentte ilişkin ve dolaylı olarak kendilerine ilişkin sorunlara çözüm üretebilme, düşüncelerini söyleme, karar alabilme ve uygulayabilme aşamalarında aktif olarak yer almayı özendiren ve sağlayan demokratik bir ortamdır. Bu bağlamda engelliler meclisi bir taraftan engelli bireylerin kentte aktif yer almalarını ve kentlilik bilincinin oluşmasını sağlarken bir taraftan da engelli bireylerin sorunları, beklentileri ve ihtiyaçları konusunda fikir sahibi olunmasını ve çözüm üretilmesini sağlamaktadır. Bugün Türkiye’de kurulmuş ve kurulmakta olan birçok engelliler meclisi bulunmaktadır. Bunlardan biride Bozcaada engelliler meclisidir. Bozcaada engelliler meclisi belirli ilke ve görevler çerçevesinde 2014 yılında kurulmuş, çalışma usul ve esaslarının net olarak belirlendiği görülmektedir. Bu anlamda Türkiye’de öne çıkan engelliler meclisi olduğu söylenebilir. Ancak etkinlikleri incelendiğinde Bozcaada engelliler meclisinin istenilen seviyede olduğunu söylemek zordur. Çünkü her ne kadar kuruluş amaç ve görevleri aidiyet, sahiplenme, katılım, sorumluluk ve farkındalık temelli olsa da uygulamada yetersiz kaldığı görülmektedir.

Netice de Engelliler Meclisi engelli bireylerin kentlilik bilincinin oluşmasında ve güçlenmesinde önemli bir aracı görevi görmekte ve geliştirilmesi için bazı çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bunlar:

- ✓ Engelliler Meclisi konusunda yerel yönetimler tarafından farkındalık oluşturulmalıdır.
- ✓ Engelliler Meclisi özelinde bir kentin tüm kırılğan gruplarına ait meclisler oluşturulması zorunlu hale getirilmelidir.
- ✓ Engelliler Meclisi çalışma usul ve esasları standart bir hale getirilmelidir.
- ✓ Engelliler Meclisi tüm kentlerde kurulmalı ve aktif olması sağlanmalıdır.
- ✓ Yerel yönetimler tarafından kente engelli bireyler gözüyle bakılmalıdır.
- ✓ Engelliler Meclisi yoluyla alınan ya da verilen kararlar kent yönetimlerinde etkili olmalıdır. Çünkü bireylerin verilecek ve alınacak kararlarda etkin olmalarını görmeleri katılım sağlamalarını pozitif yönde etkileyecektir.
- ✓ Engelli bireylerin ait oldukları kente ilişkin gündem belirleme, karar verme ve politika oluşturmaya ilişkin yürütülen faaliyetlere Engelliler Meclisi yoluyla katılımları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ateş, H. ve Bıyıklar, B. (2021). Kent ve Yönetim, *Yeni Yüzyılda Kentsel Siyaset*, Ed. Arzu Yılmaz Aslantürk ve İsmail Dursunoğlu, Eğitim Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul.
- Bıyıklar, B. (2021). Akıllı Yönetişimde Vatandaş Katılımı: Yeni Vatandaş Katılımı, *Dirençli Şehirler İçin Vizyoner Yönetim*, Ed. Hamza Ateş, Kartepe Zirvesi 2022 Dirençli Şehirler ve Şehrin Dönüşümü, Kocaeli: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, 513-532.
- Biol, G. (2007). Bir Kentin Kimliği ve Kervansaray Oteli Üzerine Bir Değerlendirme. *Arkitekt Dergisi*, 514, 46-54.
- Bozcaada Kent Konseyi Engelliler Meclisi Kuruluş ve Çalışma Yönergesi, <http://www.bozcaada.bel.tr/belediyemiz/kent-konseyi/engelliler-meclisi/>, Erişim Tarihi: 05.09.2023.
- Çetinkaya İstikbal, I., Bıyıklar, B. ve Namlı, Z. (2023a). Gençlerin Yerel Seçimlerdeki Rolü Araştırması. *Kazandıran İkili Yerel Seçimlerin Belirleyicileri Kadın ve Genç Seçmenler*, Yusuf Akın ve Hamza Ateş, (ed.). Ekin Basım Yayın Dağıtım: Bursa.
- Çetinkaya İstikbal, I., Bıyıklar, B. ve Namlı, Z. (2023b). Kadınların Yerel Seçimlerdeki Rolü Araştırması. *Kazandıran İkili Yerel Seçimlerin Belirleyicileri Kadın ve Genç Seçmenler*, Yusuf Akın ve Hamza Ateş, (ed.). Ekin Basım Yayın Dağıtım: Bursa.
- DSÖ, (2011). Dünya Engellilik Raporu, <https://www.engellilerkonfederasyonu.org.tr/wp-content/uploads/2020/04/D%C3%BCnya-Engellilik-Raporu-2011.pdf>. Erişim Tarihi: 05.09.2023.
- GENAR, (2006). Konya’da Kent kültürü ve Kentlilik Bilinci, İstanbul.
- Geyik, S. (2010). Kırdan Kente Göç Sonrası Kentlilik Bilinci (Mevlana Mahallesi Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Gökler Alkan, L., Yenigül, S. B., Yalçın Ercoşkun, Ö. ve Öcalir Akunal, E. V. (2020). Ankara’da Kentlilik Bilincini Oluşturan Değişkenlerin Faktör Analizi İle Değerlendirilmesi, *Planlama*, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını, 30(2), 187-197.
- Gölçük, M. (2007). Kentleşme Sürecinde Akrabalık ve Komşuluk Kültürü (Afyon Karahisar Örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Sumbas, A. ve Ömürgönülşen, U. (2018). Etkin Bir Yerel Paydaş Olma Yolunda Kadın Meclislerinin Karşılaştığı Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme: Ankara Kadın Meclisleri Örneği. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32(1), 65-81.
- Şentürk, A. ve Gülersoy, N. Z. (2019). Aidiyet, Kent Kimliği ve Kentsel Koruma Etkileşimi Bağlamında Kullanıcı Sürekliliğinin İrdelenmesi: Kadıköy Moda Örneği, *MEGARON*, 14(1), 145-159.
- Keleş, R. (2005). Kent ve Kültür Üzerine. *Mülkiye*. 29/246, 9-18.
- Kent Konseyi Yönetmeliği, <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=10687&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi: 05.09.2023.
- Kurt, N. (2011). Kent Hizmetlerinin Geleceğinde Kentsel Sorumluluklar ve Kent Kültürünün Geliştirilmesi Stratejileri, *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 262-278.
- Kutlu, Ö. ve Göksel, Z. S. (2014). Kent Kültürü Oluşturma Aracı Olarak Kültürel Belediyecilik: Selçuklu Örneği, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Dr. Mehmet YILDIZ Özel Sayısı 2014*, 75-91.
- Leonardi, M., Birkenbach, J., Üstün, T. B., Kostanjsek, N., Chatterji, S. (2006), The Definition of Disability: What Is in a Name?, *The Lancet* 368(9543), 1219-1221.
- Mutlu, A. (2013). Türkiye’de Kent Kültürü Algısı ve Kentsel Kültür Politikaları. *Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler ve Kentsel Politikalar*, Ed. Y. Bulut, V. Eren, S. Karakaya ve A. Aydın, Ankara: Pegem.
- Tatlıdil, E. (2009). Kent ve Kentli Kimliği: İzmir Örneği, *Ege Akademik Bakış*, 9 (1), 319-336.
- T.C. İçişleri Bakanlığı, Mülki İdare Birimleri, <https://www.e-icisleri.gov.tr/Anasayfa/MulkiIdariBolumleri.aspx>, Erişim Tarihi: 06.09.2023.
- TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması (2011). <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Nufus-ve-Konut-Arastirmasi-2011-15843>. Erişim Tarihi: 06.09.2023.
- WHO (2011), World Report on Disability, World Health Organization, Malta.